

Kim Friele, Gro Lindstad och Øivind Rauset. Från Finland finns naturligt nog Tove Jansson men också Christer Kihlman. Med tanke på hans internationella betydelse borde åtminstone Michael Holm ha funnits med, liksom flera andra svenska namn med likvärdig betydelse som de övriga nordiska.

Vad värre är är att de få svenska artiklarna i första delen i många fall inte är skrivna av insatta forskare, något som skiljer dem från artiklarna i allmänhet. Den svenska redaktionsgruppen borde ha kunnat tillfrågat specialisten Jan Torsten Ahlstrand beträffande artikeln om GAN, men i det fallet finns det ändå ingenting att anmärka på Marin Loeb's artikel, byggd främst på Ahlstrands arbete. Artikeln om det även internationellt så viktiga namnet Eric Thorsell, skriven av Johan Hedberg, visar däremot en total okunnighet om Thorsells betydelse för den framväxande internationella rörelsen, t.ex. som ofta inbjuden föreläsare hos de framväxande kontinentala organisationerna, något som författaren kunnat ha läst in ur standardverket *Sympatiens hemlighetsfulla makt*, som kom ut två år före lexikonets utgivning. Hedberg skriver också att "later he got into contact with the Riksförbundet för Sexuellt Likaberättigande", medan han i verkligheten var organisationens gudfar och starka stöd under hela uppbyggnadsarbetet.

Artikeln om det andra stora svenska namnet Pontus Wikner är likaså minst sagt bristfällig. Artikelförfattaren, Åke Norström, stöder sig bl.a. på von Rosens *Månens Kulor*, som inte innehåller någon primärforskning i frågan utan stöder sig på Fredrik Silverstolpes arbeten om Wikner, det första internationellt publicerat redan 1983. Silverstolpes många arbeten, inte ens de stora grundläggande kapitlen i *Sympatiens hemlighetsfulla makt*, nämns inte alls. Artikeln om Stiller, visserligen inte skriven i Sverige utan av Elisabeth De Nona vid universitetet i Seattle, underlåter också att nämna Silverstolpes avgörande inlägg i samma bok liksom också den utförliga redovisningen där av Stillers liv som homosexuell, där även Gösta Werner medverkat. Artikeln om Strindberg, också författad vid samma universitet av Matthew M. Roy, är däremot av hög klass: Roy har nyligen disputerat på just detta ämne. Det finns tack och lov också andra svenska artiklar av kunniga forskare, som Greger Emans om Eugène Jansson och Lisbeth Stenbergs om Selma Lagerlöf.

Det är beklagligt att det svenska forskarsamhället har missat denna chans att på ett seriöst sätt brett presentera svensk gay och lesbisk forskning för en internationell publik. Det lär dröja till nästa tillfälle.

Göran Söderström

Historikermötet i San Francisco 2002

American Historical Association höll i år sitt årliga möte i San Francisco, en jättekonferens med 876 presenterade papers på fyra stora hotell i centrala staden. Committee for Lesbian and Gay Studies, som är en ämnesförening knuten till AHA, hade anordnat sju paneler på homoteman och dessutom en mottagning på det arkiv som drivs av Gay, Lesbian, Bisexual, Transgender Historical Society. Ett fantastiskt arkiv med hängiven personal som har samlat på homomaterial från norra Kalifornien i flera decennier – man skulle bara önska att vi får ett liknande arkiv i Sverige någon gång. Förutom brevsamlingar och privatarkiv har man en förnämlig samling gay och lesbisk press, samlingar av erotica, fotografier osv. Men också många andra saker som man knappast väntar sig att finna på ett arkiv: bl.a. hade personalen samlat ihop delar av Prinsessan Dianamemorabilia som hade dykt upp på ett spontant "altare" på Castro Street efter hennes död! På arkivet fanns också fantastiska klänningar, burna av kända dragdrottningar.

Jag deltog i AHA:s konferens tillsammans med Svante Norrhem och Tuula Juvonen. Vi presenterade en panel som hette "Queering lesbian and gay history at the rural/urban frontier in Scandinavia" som handlade om samkönad sexualitet på landet och i småstäder i Sverige och Finland. Judith Halberstam var kommentator och fick till en intressant diskussion om lantlig homosexualitet – vad det är och hur den har utvecklats. Halberstam ser verkligen fram mot att komma till Sverige i maj, då hon skall framträda på queerseminarieet i Stockholm och på "Farewell Heteronormativity"-konferensen i Göteborg. Vi träffade flera amerikaner som sade att de skulle komma till Göteborg i maj, så vi kan nog se fram mot ett lyckat arrangemang. "So much interesting work has come out of Scandinavia lately", sade en homohistoriker.

I korridorerna pratades mycket om amerikanska homohistorikers bekymmersamma situation vid universiteten. De som doktorerar på ämnen med anknytning till homosexualitet får ofta lovord i pressen och fina priser för sina avhandlingar, som dessutom blir publicerade på prestigefylla universitetsförlag. Men de får inga jobb. En nybliven doktor, som skrev sin avhandling i historia men nu undervisar i American Studies vid George Washington University, sade till mig: "Om du har specialicerat dig på homohistoria och vill ha ett jobb, så måste du antingen lämna historieämnet eller lämna landet." En enkät som

CLGH har genomfört bekräftar den dystra bilden. Jämfört med institutioner i litteraturvetenskap, kulturella studier eller språk så är historieinstitutionerna hopplöst konservativa.

För den intresserade följer en kortfattad presentation av några av de sju panelerna med LGBT-tema: "Sexuality in American political history from the late nineteenth century to the late twentieth century" handlade om politisk historia. Ett paper av Paul Herman, doktorand vid Stanford, handlade om psykopatlagarna i Californien under 1930- till 1980-tal och baserade sig på patientjournaler från det kaliforniska sinnessjukhus där sexuella "psykopater" internerades. Ett annat handlade om den aggressiva genusbaserade politiska retoriken från sekelskiftet 1900 (Kevin Murphy, Wesleyan). Politiska motståndare framställdes som effeminerade och förvekligade. Teddy Roosevelt själv genomgick en förvandling från fjollig reformvän till stenhård macho-president.

Det i mitt tycke intressantaste paperet från denna session presenterades av William Turner, St Cloud University, författare till "Genealogy of queer theory". Han analyserade gappolitik från 1970-talet till idag och jämförde förhållandena under olika regeringar, från Carter till Bush jr. Paradoxalt nog innebar Reagans ovilja att ta i aids och homofrågor att ganska vettiga beslut kunde tas av tjänstemän på lägre nivåer.

"Crossing sexual frontiers, constructing sexual hierarchies" handlade om kontrollen av sexualiteten under kalla kriget. Tim Retzloff, University of Michigan, diskuterade hur universitetsledningen vid hans eget universitet reagerade på studentskor som hade förhållanden med svarta män och på studenter som ägnade sig åt homosexuella utsvävningar. Lee Ann Whites presenterade ett paper om "the pantie raids" efter kriget på University of Missouri. Manliga studenter samlades framför de kvinnliga studenternas hus och skanderade "we want panties, we want panties". De trängde sig sedan in i huset och stal föremål som var starkt förknippade med studentskornas kvinnlighet: smycken, kashmere-tröjor och underbyxor. White ställde många intressanta frågor angående manlighet, kvinnlighet och sexualitet i sitt paper. Marc Stein från York University presenterade ett paper om pressreaktioner på USA: s högsta domstols utslag i sexmål 1965-73. Enligt Stein hade tidningarna totalt missförstått en hel rad utslag, och därigenom skapat en skillnad mellan offentlig debatt och debatten juristerna emellan.

"Place, politics, and sexuality in 1960s and 1970s San Francisco" var en lokal-historisk panel om homorörelse och homoscen i San Francisco. Horacio Ramirez, UCLA, presenterade ett oral-history-projekt om El Intimo, en Latino Hot Spot i San Franciscos Mission district. Även om homosexuella gillade att frekventera stället så var det inte "gay" i egentlig mening. Queer kanske, och i alla fall Latin. Det följde en rolig diskussion om olika kategorier ("I'm fabulous, I'm not gay!

YOU're gay, and then you can't be fabulous!" utropar en av de mest glittriga drottningarna från El Intimo). Susan Stryker från Gay, Lesbian, Bisexual, Transgender Historical Society hade undersökt ett upplopp på Compton's Cafeteria i SF redan 1966, ett upplopp som hade stora likheter med Stonewallupploppet tre år senare. Inte för att hävda att "San Francisco var först" men för att påpeka att tidsandan kanske var sådan under det radikala 60-talet att det kan ha förekommit flera upplopp av liknande slag över USA, även om alla inte blev lika uppmärksammade. Gemensamt för de olika händelserna var att det var transgender-folket som var mest trakasserade av polisen och som också var de radikallaste i själva upploppen.

Ian Lekus, Duke University, talade om värnpliktsvägrarna och den homosexuella frågan under Vietnam-kriget. Det blev en samvetsfråga för bögar som ville protestera mot kriget om de skulle säga att de var bögar, eftersom då blev de automatiskt frikallade medan deras heterovänner fick sitta i fängelse för värnpliktsvägran.

Panelen "Historicizing American gay composers" handlade bland annat om amerikansk musikalisk modernism i mitten på 1900-talet och om Britten, Copland och transatlantiska musikaliska förbindelser. En annan panel, "Sexuality, empire and nation in the late eighteenth and early nineteenth centuries" behandlade 1800-talets franska resenärer till Algeriet och deras erfarenheter och om rättegångar för "unnatural assault" mot västindiska och muslimska män i London på 1800-talet.

Den mest kulturellt inriktade panelen var "Queer comics, queer histories" och handlade både om moderna "queer comics" och om farliga kvinnor i en amerikansk seriestrip på 1930- och 1940-talet.

Om panelerna alls var representativa för amerikansk homohistorisk forskning som bedrivs nu så kan sägas att det verkar vara en betoning av politisk historia. Från att tidigare handlat mycket om vad amerikanerna kallar "community studies", dvs. en kartläggning av den homosexuella subkulturens historia och olika uppenbarelseformer, verkar fokus nu att ändras mot att kritiskt granska myndigheternas behandling av homosexuella, och av homosexualitetens plats i ett större samhällsligt perspektiv.

Jens Rydström